

EL MICALET GALACTIC

Propostes didàctiques

Les aventures espacials de Ximet i Blai el papagai

Elaborades per Virgínia Martínez Calvo

LES AVENTURES ESPACIALS
DE XIMET I BLAI EL PAPAGAI

D E S C R I P C I Ó

Autor: Jordi Moreno i Paco Moreno

Dibuixos: Pep Brocal i Marc Brocal

Edicions Bromera / Alzira, 2004

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 106

Sèrie: Roja

Format: 13 × 20,5 cm, 144 pàg.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys.

El llibre és adequat per als lectors d'aquesta edat per l'originalitat de barrejar l'aventura fantàstica que desenvolupa amb tota una proposta de jocs i de treball educatiu sobre l'estudi del Sistema Solar. Crida molt l'atenció als lectors com enllacen els autors personatges del temps futur i present en la mateixa acció. Pel seu vocabulari simple i ple d'encant en les descripcions, aquest llibre aplega directament els lectors involucrant-los en la lectura.

RESUM ARGUMENTAL

El protagonista és un xiquet de deu anys anomenat Ximet. La criatura té una mascota, el seu gos Newton, que sempre està al seu costat compartint totes les aventures.

Ximet és un gran observador de tots els cossos que brillen en l'espai, un veritable enamorat del cel, que té una afecció molt curiosa: totes les nits, abans de dormir, li agrada molt mirar el cel i comptar la major quantitat d'estrelles possible.

Una nit, en plena observació i recompte, Ximet rep una visita sorprenent: es tracta de Blai el papagai, un personatge que arriba des del futur. Blai el papagai té unes característiques molt especials que el fan ser diferent dels papagais del present com per exemple, la capacitat de parlar; però el que més crida l'atenció d'aquest animal és el seu ofici, ja que és pilot de naus espacials.

Aquella nit tot va ser molt especial, Blai aterrà en el jardí de Ximet i el convidà a fer un viatge amb ell. D'aquesta manera, s'inicià una gran aventura per tota la galàxia. A bord de la nau espacial, anomenada Cefeida, Blai, Ximet i el seu gos Newton s'enfrontaran als terribles pirates de l'espai. Aquests pirates tenen la intenció de furtar tot allò que no és seu, i els persegueixen per tot arreu de la Via Làctia. Els protagonistes, en la seua obligada fugida, coneixen el Sistema Solar com si fóra sa casa, planeta per planeta, al mateix temps que inventen molts estratagemes per perdre els pirates de vista, cosa que aconseguirà amb l'ajut de Laia, una xiqueta a qui els pirates tenien presonera en la nau pirata, juntament amb la seua mascota Radius, un gos molt estrany de color verd i orelles punxegudes com antenes, a qui s'unirà Ximet per fugir de les mans dels malvats de l'espai.

Al final, *com en tota* BONA narració fantàstica, els dolents perden la batalla, i els bons guanyen l'amistat definitiva entre tots els personatges: Laia, Blai, Ximet i les dos mascotes.

A més a més, el llibre és un taller de jocs educatius al voltant del coneixement del Sistema Solar perfectament integrats en la trama del conte, semblant a una xicoteta proposta didàctica.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Especialment recomanat per als lectors que encara no han sabut trobar el gust per la lectura, l'interés més remarcable del llibre rau en el fet que és capaç de provocar en els lectors i lectores

(gràcies al seu format que combina la literatura, l'humor i el rigor científic), la inquietud per descobrir altres mons, reals o fantàstics, necessaris per al creixement personal, provocant, al mateix temps, una saludable acceptació d'aquelles persones que no són com ells, motivant l'interés per comprendre la diversitat dels personatges estrambòtics que apareixen en la trama del llibre.

Tanmateix, a *Les aventures espacials de Ximet i Blai el papagai*, trobarem dos temes més que podem considerar d'igual importància: el coneixement de l'Univers i la fantasia, suport de la diversió, i alhora suport de la informació per a desenvolupar tot una història al voltant de la confiança i l'amistat. Però no acaba ací l'interés del llibre perquè, com en la majoria dels llibres, altres temes apareixen plantejats de manera més ràpida i simple com per exemple:

- La convivència universal.
- El sentit correcte de l'humor i la fantasia.
- La importància del saber.
- L'astúcia en contra de la maldat.
- La necessitat d'integració.
- La unió d'esforços personals.
- La importància de l'era espacial per a la humanitat, tant del present com del futur.

ELS AUTORS

Paco Moreno i Caballero i Jordi Moreno i Caballero són germans, nascuts el 1968 i el 1969, respectivament, a Polinyà de Xúquer (Ribera Baixa), on actualment també resideixen. El 1998 publiquen el seu primer llibre, *Un melonar en la lluna*, amb el qual enceten la seua faceta humorística que abraça diversos camps de la comunicació: ràdio, televisió i publicacions diverses. Amb els seus llibres intenten actualitzar l'humor valencià tradicional

buscant nous camps temàtics i noves formulacions en la forma. També porten a terme una tasca de recopilació i recuperació de les tradicions orals populars.

A més, sota el nom d'Els Bufons fan interpretacions en viu d'alguns dels seus escrits. L'any 2001 publiquen, en aquesta mateixa col·lecció, el llibre *El taller de l'humor* amb un gran èxit que els anima a recopilar més material i actualment han publicat ja una segona part que es titula *El supertaller de l'humor*.

ELS IL·LUSTRADORS

Pep Brocal (Terrassa, 1967) és llicenciat en belles arts, especialitat de pintura (Universitat de Barcelona, 1985-1991). Es va iniciar l'any 1985 com a dibuixant en revistes de còmic. Posteriorment va diversificar-se en revistes infantils en llengua catalana i en treballs en premsa. Des del 1994, amb el seu germà Marc Brocal (Terrassa, 1962), ha estat col·laborador habitual de la revista *Tretzevents* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1995-2008), i també de la revista *Cavall Fort* amb el seu personatge el detectiu Maurici Bonull (Editorial Cavall Fort, 1994-2008).

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Els adults reconeixem que la motivació a la lectura és un fet didàctic bàsic, i per tant s'ha de procurar fomentar lectures que siguin plaents i satisfactòries per a fer bons lectors. Però en l'actualitat no és fàcil, ja que els xiquets i xiquetes tenen moltes coses divertides a la mà amb les quals passar el temps lliure. Una ajuda metodològica són les propostes didàctiques que, ben plantejades, són l'element complementari per a afavorir la comprensió del llibre i, per tant, ajuden a extraure el màxim profit de la màgia

que un llibre ens oferta.

És clar que la finalitat més important de la lectura és aconseguir moments de diversió amb la capacitat del llenguatge de provocar la imaginació del lector per fer-lo viure qualsevol situació: fantàstica o real. Tanmateix, per a afavorir l'hàbit de llegir, els llibres han de gaudir d'un vocabulari correcte, d'unes propostes divertides, d'una fantasia cridanera que deixi els lectors sempre amb les ganes d'obrir les pàgines del llibre que tenen a les mans. En aquest sentit, *Les aventures espacials de Ximet i Blai el papagai* és un element complet d'animació lectora.

Els autors han afegit a aquest llibre jocs interactius que els lectors poden anar realitzant a mesura que lligen, o bé jugar al final del llibre, perquè es donen les dos opcions. Els jocs estan concebuts per a poder recordar i recapitular tot allò après en la lectura de manera divertida, individual o conjunta.

L'interès dels jocs que proposen en alguns capítols està dirigit a provocar en els lectors les ganes d'inventar, de compartir la lectura, de pensar i retenir continguts.

La proposta ha estat elaborada atenent els interessos dels alumnes del tercer cicle d'Educació Primària sense oblidar el currículum escolar.

Les activitats de la proposta didàctica seran diversificades des de l'abans fins al després de la lectura, on els lectors siguen còmplices amb els autors de l'evolució de la trama del llibre.

Els suggeriments didàctics i metodològics que us proposem són una simple guia de la multitud d'activitats que es poden fer a partir de la lectura, classificats en tres moments:

1. Abans de la lectura

Abans de llegir aquest llibre, resultaria senzill ambientar l'aula elegint com a centre d'interés les fotografies dels planetes o naus espacials.

La biblioteca del centre és un lloc especial que afavoreix la lectura, tant individual com col·lectiva, té l'ambient necessari per a presentar el llibre (portada i contraportada) i treballar les activitats d'abans de la lectura.

2. Durant la lectura

A l'hora d'encetar la lectura col·lectiva d'un llibre és molt important presentar-lo de la manera més atractiva possible. D'altra banda, avançar hipòtesis sobre el seu contingut (qui visitarà Ximet des de l'espai, com eliminaran els pirates de la persecució, etc.) sense destapar-lo en realitat, pot augmentar l'interés, i constitueix un exercici excel·lent d'expressió oral i fantasia individual o conjunta.

El llibre és un conjunt de capítols preparats contra l'avoriment i l'apatia dels nostres menuts, permeten la llibertat de llegir-los per sessions individuals des de l'inici al final. La lectura de cadascun dels deu capítols en què es divideix el llibre és una inquietud constant que finalitza en un possible joc literari.

A més, en acabar de llegir cada dia es pot repassar el relat, mitjançant activitats amb una intencionalitat de comprensió i/o comprovació, fent possible un contrast d'opinions, perquè el llibre en si és un aprenentatge dels elements del Sistema Solar.

3. Després de la lectura

Després de llegir el llibre, es faran les activitats proposades en la proposta didàctica per als alumnes, amb activitats de característiques diverses:

- Activitats amb la intenció extraescolar per implicar el medi pròxim tracten de treballar amb el suport de la família o de la comunitat educativa.

- Activitats de jocs amb la llengua són una estratègia per a l’adquisició de continguts propis de l’àrea de llenguatge, algunes les podeu treballar en grup.
- Activitats amb la presència de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (ús de l’ordinador, xarxa Internet...) a la recerca de material acosten els alumnes a l’actualitat educativa més moderna.

Al final, el llibre inclou una base de dades estructurada al voltant dels planetes i una indicació d’ús, que és una ajuda important per a simplificar el temps.

Finalitzades les sessions de treball podeu muntar un taller visual d’escrits i fotografies de les tasques que realitzeu amb els vostres alumnes. Aquest taller podrà tenir una ubicació a l’aula i també al passadís per a compartir amb la resta dels companys les tasques realitzades.

En aquest llibre es fa un treball positiu de tots els valors que una criatura menuda ha de tenir i desenvolupar dia a dia per a conèixer en una societat diversa o en una societat on conviuen persones de diversos temps:

- Acceptació de sentiments d’insignificança de les baralles mundanes.
- La col·laboració necessària per a tots i en tots els moments.
- L’esforç de superació contínua en el venciment de dificultats.

Finalment, hem de remarcar que aquestes propostes són una guia de recursos que el professorat pot utilitzar segons el context en què treballa, i, per tant, deixem al criteri individual la facultat d’aplicar totalment o parcialment el material.

*SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 5

S'espanten, fugen i intenten caçar-lo.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 7

El cinturó de seguretat.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 10

X	I	M	E	T	O	S	S	B	L	A	I	S
N	E	W	T	O	N	L	A	I	A	S	I	S
O	M	E	T	E	O	R	I	T	A	S	A	S
S	S	F	O	R	A	T	N	E	G	R	E	N
M	A	S	R	A	D	I	U	S	S	A	M	I
P	R	O	T	O	A	N	E	U	T	R	O	I
M	A	S	E	E	L	E	C	T	R	O	O	P

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 14

La gravetat és una força que ens fa estar enganxats a la Terra.

La gravetat fa que els objectes caiguen a terra i no volen.

Com més massa té un cos, més força de gravetat existeix.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 17

Pixar.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 18

Els pirates espacials, el capità Meteorit i la seua tripulació.

SOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT NÚM. 26

Cereals, poma dolça, sucre, beguda energètica.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA:

AUTORS:

DIBUIXOS:

EDICIONS BROMERA

COL·LECCIÓ: NÚM.:

1. Fixa't en el dibuix de la coberta i contesta.

–Quins personatges i objectes veus dibuixats a la coberta? Quin et crida més l'atenció?

.....
.....
.....

–Quina activitat realitza la nau espacial?

.....
.....

–T'agrada el títol del llibre? Per què?

.....
.....

–Quina sensació (alegria, tristesa, diversió, fantasia...) et transmet la il·lustració de la portada? Raona la teua resposta.

.....
.....
.....

2. Ara mira el llibre per darrere i contesta.

–Què veuen Ximet i el gos per la finestra de la nau espacial?

–Llig i escriu el resum del llibre.

–Què podries dir dels autors Paco Moreno i Jordi Moreno?

–Has llegit algun dels seus altres llibres? Quin?

3. T'ha agradat el llibre? Per què?

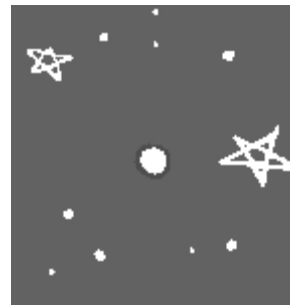
B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Escribe el nombre de los protagonistas de la historia y descríbete uno.

.....
.....
.....
.....
.....

2. ¿Qué era el entretenimiento de Ximet cada día?

.....
.....
.....
.....
.....

3. ¿Quién iba a visitarlo una noche?

.....
.....

4. Completa el prospecto con las palabras de ayuda.

rutes, famílies, Solar, econòmics, setmanes, bitllet, reserves

VIATGES ESPACIALS BLAI EL PAPAGAI S'organitzen pel Sistema per a grups i Preus! Eixides totes les, ja el seu
--

5. ¿Cuáles crees que son las acciones que realizan las personas de nuestro tiempo en busca de un pájaro parlador? Busca-les entre las palabras enlazadas presentadas.

S'espantenmonofugenmonointentencaçar-lomono

.....

6. Quina eina important feia falta que tothom portara ben passada en el moment d'enlairar-se la nau? Quins altres vehicles d'ús quotidià també en porten i és obligat posar-se'l?

.....
.....
.....
.....

7. Recorda com era la nau de Blai i fes-ne el dibuix. Després escriu al seu lloc el nom de cada part de la nau.

8. Organitzeu entre tots els companys i companyes de la classe un debat sobre la importància del cinturó de seguretat en els viatges. Al final haureu d'escriure almenys tres motius pels quals és convenient posar-se'l sempre.

1.
2.
3.

9. Newton, el gos, té un caràcter tranquil i gandul. Escriu dos frases utilitzant el mateix vocabulari.

.....
.....
.....
.....

10. Busca en la sopa de lletres tots els personatges.

X	I	M	E	T	O	S	S	B	L	A	I	S
N	E	W	T	O	N	L	A	I	A	S	I	S
O	M	E	T	E	O	R	I	T	A	S	A	S
S	S	F	O	R	A	T	N	E	G	R	E	N
M	A	S	R	A	D	I	U	S	S	A	M	I
P	R	O	T	O	A	N	E	U	T	R	O	I
M	A	S	E	E	L	E	C	T	R	O	O	P

11. Completa amb les vocals els noms dels planetes.

M.....rc.....r....., V.....n.....s, T.....rr....., J.....p.....t.....r,
M.....rt, S.....t.....rn,r....., N.....pt....., Pl.....t.....

12. Explica aquestes comparacions amb les teues paraules.

Estrelles com espelmes enceses en el cel.

.....
.....

La lluna com una tallada de meló.

.....
.....

Ulls com dues brases enceses.

.....
.....

13. Busca en una enciclopèdia o en Internet informació sobre el científic Isaac Newton i fes un resum.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Enllaça aquestes frases per fer-les veritables i copia-les després.

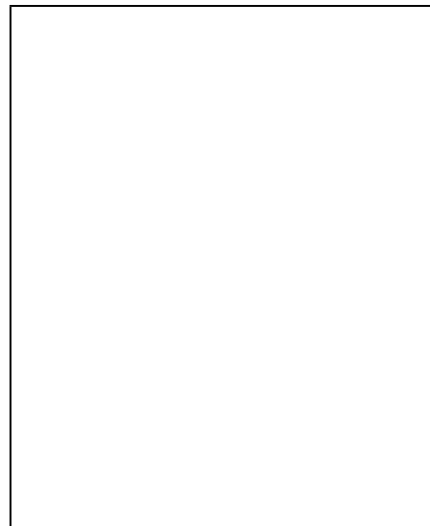
La gravetat és una
força que •
caiguen a terra i
no volen. •
Com més massa
té un cos, •

- La gravetat fa que els objectes
- ens fa estar enganxats a la Terra.
- més força de gravetat existeix.

.....
.....
.....

15. Fes el resum del capítol que t'haja paregut més interessant i completa'l amb un dibuix.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16. Ordena i escriu la notícia informativa presentada.

Iuri Gagarin va ser el primer home que va

el 12 d'abril de 1961

ser llançat amb la nau *Vostok I*

.....

.....

.....

17. Quina malifeta va fer Newton a la sala de màquines?

.....

18. Quan viatjaven en direcció a Mercuri i Venus, qui els va visitar amb mala intenció? Per què?

.....

.....

.....

.....

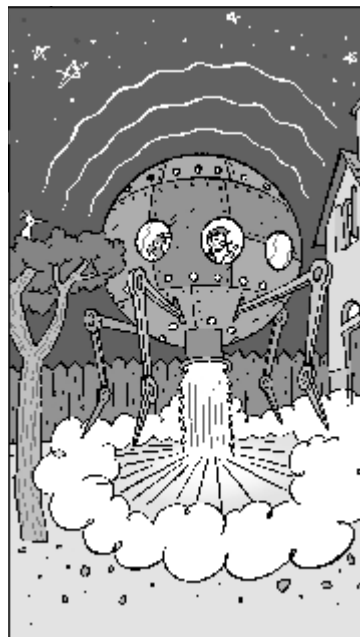
.....

.....

.....

.....

.....

19. Explica la funció i les característiques d'aquests aparells del futur i dibuixa'ls com te'ls imagines.

JORDINADOR

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MENJAPARULA

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MATINADOR

.....

.....

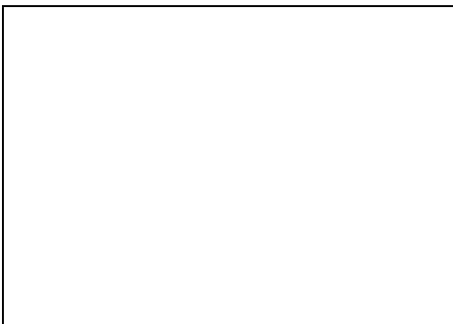
.....

.....

.....

.....

.....

FORATS AL MINUT

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20. Quina malifeta prepararen els amics als pirates per fer-los desaparèixer de la seua vida? Explica-la amb les teues paraules.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

21. Busca aquestes paraules al diccionari i copia'n la definició.

prismàtics

.....
.....

escotilla

.....
.....

telescopi

.....
.....

22. Per què li resulta perillós a la nau travessar el cinturó d'asteroides?

.....
.....
.....
.....
.....

23. Busca dos comparacions de mesures entre els planetes i objectes de la Terra.

.....
.....

24. Comenta amb la família aquesta premissa. Hi esteu d'acord?
Per què?

Si no fóra pel desig d'anar més enllà, la humanitat no hauria conquerit mai l'espai.

.....
.....
.....
.....

25. Llig les característiques físiques dels sequaços
i escriu el seu nom davall.

gros baixet panxut	ni alt ni baix ni flac ni gros	llarg flac
.....

26. Imagina que ara tens l'aparell menjaparaula, recorda els aliments que menjà Blai la primera vegada i demana-li un menú per a tu.

Blai menja	Per a mi m'agradaria
.....
.....
.....
.....
.....

27. Explica aquesta frase amb les teues paraules.

Sempre està mirant les musaranyes.

.....
.....
.....

28. Observa la il·lustració i descriu què està passant.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

29. Defineix les paraules oralment i escriu-ne després una oració.

Satèl·lit

.....

.....

Galàxies

.....

.....

Òrbita

.....

.....

30. Al llibre apareixen tres mascotes, escriu les seues característiques.

Gos Radius
.....
.....
.....
.....
.....

Gos Newton
.....
.....
.....
.....
.....

Gat Forat Negre
.....
.....
.....
.....
.....

31. Intenta fer en còmic el capítol que et sembla més emocionant.

32. L'estratègia de Blai amagat dins d'un gos per a entrar en la nau dels pirates és semblant a una altra de famosa que veuràs en aquesta il·lustració. La recordes? Explica-la.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

33. Inventa un altre final al conte i fes-ne un dibuix.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Propostes didàctiques referides al llibre
Les aventures espacials de Ximet i Blai el papagai
(ISBN: 978-84-7660-638-8)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Virgínia Martínez Calvo, 2008
Dibuixos de Pep Brocal i Marc Brocal